

Vuoden 2023 kauneimmat kirjat on valittu

Suomen kirjataiteen komitea on valinnut vuoden 2023 kauneimmat kirjat 26.3.2024 Kansalliskirjaston Kupolialisissa. Kirjataiteen vuoden 2023 kaunein kirja on *Liisa Kallion Kädellisten sukua – Piirroksia ihmisyydestä*.

Kirjataiteen vuoden 2023 kauneimman kirjan arvonimen saa taiteilija Liisa Kallion omakustanne *Kädellisten sukua – Piirroksia ihmisyydestä*. Kirjan ulkoasun on suunnitellut Liisa Kallio itse.

Vuoden kaunein kirja, *Kädellisten sukua – Piirroksia ihmisyydestä*, on koko ihmisen elämän mittainen hiilipiirrosten kokoelma, joka on sidottu harmaan kluuttikannen sisään. Kirja hurmaa haptisuudellaan ja henkii käsillä tekemisen iloa – tekoälyn rynnistyksen aikoina se tuntuu tärkeältä otteelta, jopa julistukselta, kirjamaailmassakin. Kannen puriste tekee viivapiirroksista kolmiulotteisemman, ja kluutin karheus keskustelee karhean hiilipiirroksen kanssa mielenkiintoisesti. Etulehtien hempeä vaaleanpuna yllättää kuin vastaan tulisi ihmisen iho, ja sormenjäljet siinä tuovat lukijan lähes osaksi piirtäjää. Koko lukemisen matkalla sormen kosketus kuuluu kuvien oheen; hiili, paperi ja käsi kuljettavat kirjaa eteenpäin. Kuvien voima järjestyttää, ja viimeisten sivujen kuoleman kuvaus, ihmishahmon häipyminen sivun sisään, koskettaa lukijaa syvästi.

Kauneimmat kirjat 2023 -kokoelmaan valittiin 27 kirjaa viidestä eri kategoriasta: kaunokirjat, tieto- ja oppikirjat, taide- ja valokuvakirjat, lasten- ja nuortenkirjat sekä sarjakuvakirjat. Lisäksi palkittiin 10 onnistunutta kantta.

Vuoden 2023 kilpailu toi mieleen 1990-luvun lamavuodet. Osallistujien määrä putosi selvästi edellisistä vuosista ja materiaalit olivat edullisempia kuin vuosiin. Mahdollisuudet omaperäiseen suunnitteluun ovat kavenneet, kun julkaisubudjetit ovat taas pienenemään päin ja painoteknisten tehokeinojen käyttö jo työhön lähdettäessä rajattu pois.

Entä mistä kirja-ala tulee muistamaan vuoden 2024? Näyttää siltä, että kuluva vuosi jää meillemme aivan erityisenä kirja-alan kriisinä. Petteri Orpon hallitus on sopinut kirjojen arvonlisäveron korottamisesta aiemmasta 10 prosentista 14 prosenttiin, vaikka toinenkin suunta ja jopa arvonlisäveron poistaminen kokonaan olisi ollut mahdollinen.

Valtiontalouden näkökulmasta veronkiristyksen tuottama, noin 13 miljoonan euron tuotto valtion kassaan on merkitykseltään vähäinen. Mikäli kirjoihin kohdistuva veronkiristys toteutuu, tulee Suomesta EU:n toiseksi kovin kirjojen verottaja. Kunnia on varsin kyseenalainen aikana, jolloin luotettavan tiedon ja sivistyksen merkitys korostuu klikkiotsikoiden ja videoiden maailmassa.

Valitessaan voittajan vuosi sitten Kauneimmat kirjat -raati halusi lähettää kirja-alalle selkeän viestin: aina ei tarvitse kurkottaa käkikelloon, vaan myös se kaikkein halvin voi olla kaunista ja taiten tehtyä. Tänä vuonna toivomme lähettävämme tekoälyn, muokausfilttereiden ja digihälyn maailmaan valinnallamme yhtä selkeän viestin: kirja on kokonaisvaltainen esine, se tuntuu rauhana silmässä, kädessä ja sielussa – tärkeintä on inhimillinen kosketus, ihmisen viesti ihmiselle.

Kauneimmat kirjat 2023 -kokoelma kiertää näyttelyissä Suomessa ja Euroopassa. Kansalliskirjaston kahvilagalleriassa kirjat ovat esillä 31.8.2024 saakka. Lisäksi kirjat osallistuvat Best Book Design from all over the World -kilpailuun tammikuussa 2025.

SUOMEN KIRJATAITEEN KOMITEA

Lisätietoja

Suomen kirjataiteen komitean puheenjohtaja
Annukka Ahopalo, puh. 040 503 1161, annukka.ahopalo@graafinenteollisuus.fi

Suomen kirjataiteen komitean sihteeri
Senni Hänninen, puh. 045 269 8887, info@kauneimmatkirjat.fi

Tiedote, palkittujen kirjojen arviointitekstit sekä kuvapaketit voittajakirjasta ja -graafikosta löytyvät komitean verkkosivuilta: www.kauneimmatkirjat.fi => Medialle

Kirjojen kuvat © Christian Jakowleff
Tapahtumakuvat © Milka Alanen